

Asia: VN/1364/2021

Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista yleisesti?

Strategiassa on käsitelty kulttuuriperintöä ja sen käyttöä laajasti yhteiskunnassa. Strategiassa painottuu kulttuuriperinnön tiedon lisääminen ja monipuolisempi hyödyntäminen erilaisissa konteksteissa. Strategiassa ei ole kuitenkaan mielestämme tarpeeksi huomioitu, mistä tuo tietoisuus ja tieto tulee. Alan koulutus ja yliopistot/korkeakoulut puuttuvat monin paikoin strategiassa mainituista tahoista, jotka osallistuvat kulttuuriperinnön tallentamiseen ja uusintamiseen. Aineeton kulttuuriperintö jää myös strategiatekstissä perinteisemmän aineellisen perinnön jalkoihin.

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista oman toimialanne tai tehtävänne näkökulmasta?

Strategian asettamien hienojen ja tärkeiden tavoitteiden saavuttamiseksi toimenpidelinjauksissa ei mielestämme ole otettu tarpeeksi huomioon alan koulutusta ja sen kehitystä sekä saatavuuden turvaamista. Strategiassa linjataan monin paikoin asiantuntijuuden tärkeyttä ja sen levittämistä laajemmin eri yhteiskunnan osa-alueille ja varhaiskasvatukseen. Toimenpiteissä pitäisi mielestämme linjata selkeämmin se, miten takaamme, että Suomesta jatkossakin löytyy kulttuuriperinnön asiantuntijoita laaja-alaisesti. Alan tutkimus ja kehittäminen vaatii laaja-alaista korkeakouluopetusta kulttuuriperintöaineissa, joihin kuuluu myös aineettoman kulttuuriperinnön alueelle laskettavat esittävät taiteet. Oleellinen keino kulttuuriperinnön ja taiteiden tutkimuksen asiantuntemuksen turvaamiseksi on koulutusvastuiden asettaminen korkeakouluille.

Kommenttinne lukuun 5.1

Läpi koko strategialuonnoksen kulttuuriperintöalan asiantuntijatoimijoiksi nimetään erilaiset muistiorganisaatiot ja instanssit, jotka tietenkin konkreettisesti tuottavat ja arkistovat perintöä (pääsääntöisesti aineellista). Listaani pitäisi ehdottomasti lisätä yliopistot ja alan korkeakoulut, jotka tuottavat asiantuntijoita muistiorganisaatioille ja tuottavat laaja-alaisesti tutkittua tietoa kulttuuriperinnöstä ja sen alaisuuteen kuuluvista aloista. On erityisen tärkeää tämän luvun teeman kannalta, että kulttuuriperinnöstä (aineellinen ja aineeton) lisätään tutkittua tietoa. Ja itse

tutkimusta kulttuuriperinnön kokemisesta, jakamisesta, siihen kuulumisesta lisättäisiin myös aineettoman kulttuuriperinnön, kuten esittävien taiteiden osalta. Yliopistot ja korkeakoulut ja niiden harjoittama kulttuuriperintötyö on ehdottoman tärkeä saada mukaan listaukseen, jolla pyritään varmistamaan alan toiminnan resurssit. Osaamisen jatkuvuus on ensiarvoisen tärkeää korkeatasoisen kulttuuriperintötyön jatkumiselle.

Kommenttinne lukuun 5.2

Luvussa loistaa poissaolollaan aineeton kulttuuriperintö, vaikka kestävän kehityksen hengessä sen arvon nostaminen, tiedostaminen, tutkiminen ja uusintaminen olisi ensiarvoisen tärkeää. Unescon aineettoman kulttuuriperinnön määritelmässä on monia elementtejä (kuten esittävät taiteet), joiden kautta yhteisöt voivat kokea yhteenkuuluvuutta ja löytää merkityksellisyyttä ilman luonnonvarojen tuhlaamista.

Kommenttinne lukuun 5.3

Erittäin tärkeä luku ja hyviä toimenpide-ehdotuksia. Tässäkin luvussa päällimmäisenä on aineellinen kulttuuriperintö. Erilaiset taiteet ja niiden koulutusresurssit mainitaan. Tärkeää on ymmärtää kulttuuriperinnön ja erityisesti aineettoman kulttuuriperinnön näkökulmasta ero korkeatasoiselle taidekoulutukselle että sen tutkimiselle. Nämä ovat kaksi eri asiaa ja vahvistavat omilla tavoillaan kulttuuriperintöä, sen ymmärtämistä ja kokemista sekä uudistamista. Taiteidentutkimuksen opetus ja tutkimusresurssit osana kulttuuriperintöalaa on turvattava. Tämä on juuri se katvealue, joka on tunnistettava ja tunnustettava. Taiteiden tutkimus tuottaa hyvin monipuolista ja laaja-alaista tutkimusta, joka palvelee kulttuuriperintöalaa ja tuottaa tärkeitä osaajia kulttuuriperintökentälle.

Kommenttinne lukuun 5.4

Kulttuuriperintöaloilla on varmasti paljon piilossa olevaa taloudellista potentiaalia. Toisaalta erityisesti aineeton kulttuuriperintö monien erilaisten taiteiden muodossa tarjoaa yhteiskunnassa sellaista hyvinvointia, jolle on vaikea mitata tarkkaa euromäärää, mutta jonka huomaisi heti pahoinvoinnin lisääntymisenä, jos näiden palvelujen tuottaminen loppuisi (kuten korona-aikana). Koulutuksella olisi tässäkin paljon tehtävää.

Mikä on näkemyksenne strategian yhteiskunnallisista ja taloudellisista vaikutuksista?

Kulttuuriperintökenttä (aineellinen ja aineeton) on hyvin laaja ja ulottaa lonkeronsa oikeastaan jokaiselle yhteiskunnan osa-alueelle. Näiden tunnistaminen vielä paremmin ja sen hyödyntäminen laajemmin on tämän strategian tärkeimpiä tehtäviä. Kulttuuriperintö edustaa yhteiskunnassa myös jatkuvuutta. Se ei ole pysyvä vaan jokainen sukupolvi tuo siihen jotain ja jättää taas jotain pois. Jatkuvuuden kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää tuoda alan jatkumisen varmistavat korkeakoulut ja yliopistot mukaan kulttuuriperintötoimijoihin, ilman korkeatasoista korkeakouluopetusta ja tutkimusta meiltä loppuvat asiantuntijat muilta alan toimijoilta.

Mahdolliset muut strategiaehdotusta koskevat huomionne.

-

Strategian valmistumisen jälkeen on tarkoitus laatia erillinen toimeenpanosuunnitelma. Pidätkö tätä tärkeänä? Jos kyllä, niin miksi?

Ehdottoman tärkeänä. Strategia täytyy myös saada käytäntöön ja sen toteutumista on seurattava.

Millaisia osallistamisen tapoja haluaisitte toimeenpanosuunnitelman laatimisessa käytettävän?

Yliopistot on otettava toimeenpanosuunnitelmassa yhteistyökumppaniksi. Esimerkiksi taiteiden tutkimukset henkilökunnalla ja tutkijoilla on paljon tietoa alojensa kattamista kohteista ja niiden säilyttämisestä, tutkimisesta ja ymmärtämisestä.

Millaisena näkisitte oman tai edustamanne tahon roolin strategian toimeenpanossa?

-

Rysti Anne

Mäcklin Harri
Suomen Estetiikan Seura ry.